

CELĂLALT CA LIMITĂ ȘI POSIBILITATE A AUTENTICITĂȚII

ALEXANDRA ZORILĂ

Universitatea din București

Daniel Nica abordează tema autenticității într-un fel unic. Este un povestitor grozav, un gânditor lucid și un om interesat în mod sincer de subiectul pe care se angajează să îl cerceteze. Asumându-și aceste roluri, autorul navighează o întreagă istorie a ideilor, fără să își lase cititorul să se *înece*, fără să îl copleșească și poate, cel mai important, fără să transforme acest demers într-o experiență simplistă, de tip *self-help*. Cartea *Cine sunt eu?* explorează relația dintre autonomie și autenticitate, propune o viziune originală asupra autenticității văzută ca instrument mai degrabă decât scop în sine și dezvăluie cititorului paradoxurile care se nasc în cultul contemporan al autenticității.

Analiza pe care Daniel Nica o construiește este amplă și riguroasă, însă poate unul din cele mai interesante aspecte ale întregii discuții pornite de autor este cel legat de tensiunea dintre individ și societate. Distanța dintre noi și ceilalți. Pentru Daniel Nica, această distanță pare să ia forma unui spațiu al libertății individuale care trebuie constant recuperat și apărat în numele sinelui autentic. În fața presiunilor comunității, a societății de consum și, în ultimă instanță, în fața propriilor noastre slăbiciuni. Un spațiu de exorcizare permanentă a influențelor. Întreaga lucrare este o provocare subtilă, dar constant adresată cititorului de a-și identifica acest spațiu și de a reflecta serios asupra granițelor sale. Cred că acesta este unul dintre meritele cărții.

Însă reticența autorului față de noile practici și comportamente, în care acesta vede o *autenticitate de consum*, deși este valabilă într-o mare măsură, nu-l ajută să recunoască faptul că un *trend* poate să reprezinte mai mult decât gratificare imediată și iluzie. Ceea ce vedem în ultimii ani în rândul noilor generații este că participarea la un *trend*, adoptarea unui fel de a fi în mediul online (din care nu avem opțiunea reală de *opt-out*) poate să însemne și descoperirea sau inventarea unor noi strategii de construcție identitară colectivă pentru formarea unei comunități. Într-o societate în care nu mai există locuri de întâlnire *cost-free* pentru indivizi, aceste întâlniri se petrec pe platformele sociale. Fiecare *bulă* virtuală în care ne aflăm presupune, mai mult sau mai puțin, identificarea individului cu o anumită comunitate. În unele cazuri, acest lucru nu înseamnă ceva esențial pentru identitatea personală (individul care intră în grupuri dedicate știrilor pentru a rămâne informați), însă în alte cazuri aceste interacțiuni sunt constitutive identitar (individul care participă ca membru

activ într-un grup de *cosplay*). Respingerea acestor noi feluri de a fi deoarece sunt inundate de jargonul unei autenticității ieftine cred că ne poate face să ratăm tocmai măsura în care idealul autenticității contează pentru indivizi, chiar și în acest context hyper-consumerist.

De asemenea, autori precum M. Gorea (2021)¹ atrag atenția asupra faptului că unele conținuturi din social media, precum fotografiile de tip *selfie*, se transformă din obiecte în *experiențe*, iar autenticitatea ajunge să fie înțeleasă de indivizi ca proces creator care se desfășoară nu *pe* scena social media, ci *în spatele* scenei. Activitatea de selectare, editare și filtrare a conținutului urcat pe platformă devine o practică a autenticității prin care individului îi este recunoscut de către comunitate efortul pe care l-a depus în a se construi (Gorea, 2021). Nici nu mai este importantă similaritatea dintre conținutul editat și realitate deoarece miza nu este de a transfera o dimensiune a identității în mediul online, ci de a o reconstrui, uneori chiar subversiv, în funcție de structura platformei.

Daniel Nica îi *șoptește* cititorului, spre finalul cărții, „...cu cât simți mai puternic teama că ești influențat, cu atât îți exorcizezi mai creativ influențele” (p. 242). Iar intuiția mea este că are dreptate. Acum, mai mult ca niciodată poate, simțim această anxietate în mod acut, din motive pe care și autorul le identifică. Provocarea mea pentru cititori este de a vedea această anxietate ca un rezultat nu al faptului că granițele dintre noi și ceilalți s-au diluat, ci tocmai a faptului că, de frica influențelor, am ucis ceea ce trebuia exorcizat. Această frică de a nu fi autentic, care în mod ironic este creată tocmai de sistemul capitalist, ne împinge să ne exprimăm tot timpul altfel, să fim diferiți cu orice preț. Iar soluția, cu care cred că și autorul ar fi de acord, dar la care ajunge pe altă cale, este cea a construirii unei comunități, a unei apropieri. Iar atunci distanța dintre noi și ceilalți devine spațiu de întâlnire și negociere identitară, indiferent dacă e vorba de mediul fizic sau online.

---

¹ M. Gorea, „Becoming your ‘authentic’ self: How social media influences youth’s visual transitions”, *Social Media+ Society*, vol. 7(3), 2021, 20563051211047875.